

Lidské srdce touží ... My všichni máme jedno přání! Ubozí jsou lidé, kteří po ničem netouží! Jde o touhu jít vpřed, k obzoru, a pro nás křesťany je tímto obzorem setkání s Ježíšem, setkání s Ním, který je naším životem, naší radostí, který nás činí šťastnými. Položím vám dvě otázky. První: Vy všichni, máte srdce, které po něčem touží? Zamyslete se nad odpovědí sami ve svém srdci. Máš srdce, které si něco přeje, nebo máš srdce zavřené do sebe, srdce ospalé, srdce uspané e nevnímavé na záležitosti života? Tedy přání, jít vpřed setkat se s Ježíšem. – A druhá otázka: Kde je tvůj poklad, po čem toužíš? Protože Ježíš nám řekl: „Kde je váš poklad, tam bude i vaše srdce.“ A já se ptám: Kde je tvůj poklad? Co je pro tebe nejdůležitější, nejcennější, co přitahuje tvé srdce jako magnet? Co přitahuje tvé srdce? Mohu odpovědět, že to je Boží láska? Že to je vůle činit druhým dobro? Žít pro Pána a pro své bratry? Mohu to říci? Každý si odpovíme ve svém srdci. (...)

Právě Boží láska je to, co dává smysl každodenním povinnostem a co také pomáhá zvládnout těžké životní zkoušky. Toto je pravým pokladem člověka. Jít vpřed životem, s láskou, kterou Pán zasel do našeho srdce, s láskou Boží. To je pravý poklad. Ale co je Boží láska? To není nic vágně nezřetelného, to není nějaký všeobecný pocit. Boží láska má své jméno a tvář: Ježíše Krista. Boží láska se ukazuje v Ježíši, protože my nemůžeme milovat vzduch ... Nebo snad milujeme vzduch, všechno bez rozlišení? Ne, to není možné. Milujeme lidi, osoby, a osoba, kterou milujeme, je Ježíš, dar nebeského Otce přítomný mezi námi. To je láska, která dává hodnotu a krásu všemu ostatnímu, láska, která posiluje naši rodinu, posiluje nás v práci, ve studiu, v přátelství, v umění, v každé lidské činnosti. A dává smysl i záporným zkušenostem, protože tato láska nám dovoluje překročit tyto zkušenosti, nezůstat uvěznění zlem, umožňuje nám překročit je a stále nás otevírá naději. Hle, Boží láska v Ježíši nás stále otevírá naději, onomu obzoru naděje, onomu konečnému obzoru naší životní pouti. Tak i naše námahy a pády nacházejí svůj smysl. I naše hříchy nacházejí smysl v Boží lásce, protože tato Boží láska v Ježíši Kristu nám stále odpouští, tolik nás miluje, že nám vždy odpouští.

papež František 11. 8. 2013

Tri důležité zásady

Můžeme si položit otázku: Bdím sám nad sebou, nad svým srdcem, svými pocity a myšlenkami? Sřežím poklad milosti? Uchovávám v sobě přítomnost Ducha Svatého? Nebo je ponechávám ladem a jsem si jistý, že vše bude dobré. Pokud ale nehlídáš, přijde někdo silnější, než jsi ty. A pak ještě někdo silnější, který ho porazí, vyvrve mu zbraně, jimž důvěřoval, a rozdělí si kořist. Proto je nutná bdělost, či všechny tři zásady. První – nezaměňovat pravdu, Ježíš bojuje proti ďáblu. Druhá – kdo není s Ježíšem, je proti Ježíši. Neexistují polovičaté postoje. Třetí – bdělost nad vlastním srdcem, protože ďábel je vychytralý. Dosud nebyl trvale vyhnán, to se stane až poslední den.

*365 dní s papežem Františkem
– Promluvy od Svaté Marty*

Člověk nikdy neví

Obcházel jsem nemocné a jeden starý pán mi řekl: „Dejte mi dnes, prosím vás, také pomazání.“ „Vám není dobře?“ zeptal jsem se. Usmál se a odpověděl: „Člověk nikdy neví a já už mám svoje roky. Kdysi jsem slyšel na požárním školení: Kdo je připraven, není ohrožen. Tak se tím řídim.“

Jiří Mikulášek – Někdo tě má rád

Prameny, odkazy

Jeruzalémská Bible; Luke T. Johnson – Evangelium podle Lukáše – Sacra pagina; Misál na každý den liturgického roku; Petr Mareček – www.biblickedilo.cz

Vydává Pastorační středisko brněnské diecéze
jako součást diecézního biblického programu Vezmi a čti.
Ke stažení na www.vezmiacti.cz.

19. neděle v mezidobí – cyklus C

7. srpna 2016

Ježíš řekl svým učedníkům: ³²„Neboj se, malé stáde! Váš Otec rozhodl, že vám dá království. ³³Prodejte svůj majetek a rozdejte na almužnu. Opatřte si měšce, které nezpuchřejí, poklad v nebi, kterého neubývá, kam se k němu zloděj nedostane a kde ho mol nerozežere. ³⁴Vždyť kde je váš poklad, tam bude i vaše srdce! ³⁵Mějte bedra přepásaná a vaše lampy ať hoří, ³⁶abyste se podobali lidem, kteří čekají na svého pána, až se vrátí ze svatby, aby mu hned otevřeli, když přijde a zatluče. ³⁷Blahoslavení služebníci, které pán při svém příchodu najde, jak bdí. Amen, pravím vám: Přepáše se, pozve je ke stolu, bude chodit od jednoho k druhému a obsluhovat je. ³⁸A když přijde po půlnoci nebo při rozednění a nalezne je tak, jsou blahoslavení. ³⁹Uvažte tohle: Kdyby hospodář věděl, v kterou hodinu přijde zloděj, nenechal by ho prokopat se do domu. ⁴⁰I vy buďte připraveni, neboť Syn člověka přijde v hodinu, kdy se nenadějete.“ ⁴¹Petr se ho zeptal: „Pane, říkáš toto podobnosti jenom nám, nebo všem?“ ⁴²Pán řekl: „Kdo je tedy ten věrný a rozvážný správce, kterého pán ustanoví nad svým služebnictvem, aby jim dával včas přiděl jídla?“ ⁴³Blaze tomu služebníku, kterého pán při svém příchodu najde, že to dělá! ⁴⁴Opravdu, říkám vám: Ustanoví ho nad celým svým majetkem. ⁴⁵Kdyby si však onen služebník pomyslí: „Můj pán hned tak nepříjde,“ a začal tlouci čeledíny a děvečky, jíst, pít a opíjet se, ⁴⁶přijde pán toho služebníka v den, kdy to nečeká, a v hodinu, kterou netuší, ztrestá ho a odsoudí ho ke stejnému údělu s nevěřícími. ⁴⁷Služebník, který zná vůli svého pána, a přece nic podle jeho vůle nepřipraví a nezařídí, dostane mnoho ran. ⁴⁸Ten však, kdo ji nezná, a udělá to, co zasluhuje bití, dostane jich méně. Kdo mnoho dostal, od toho se mnoho očekává, a komu se mnoho svěřilo, od toho se bude víc žádat.“

Lk 12,32-48

Úvod k meditaci

Životní jistota nevzniká hromaděním majetku, nýbrž vírou v Boha. Člověk se stává tím, na co (koho) čeká. Křesťan čeká na svého Pána, ženicha, který přichází, aby s ním tvořil jedno tělo. Proto se od učedníka vyžaduje stálá připravenost. Doba čekání není prázdná, je to čas, kdy učedník vydává svědectví o svém Pánu. Chci být člověkem, který čeká na svého Pána?

Výklad biblického textu

Kontext: Úryvek obsahuje dvě výzvy: Ježíš povzbuzuje učedníky, aby se neznepokojovali (Lk 12,32-34), a pomocí dvou podobností je vyzývá k bdělosti a připravenosti (Lk 12,35-48).
v. 32: neboj se – Strach je opakem víry.
malé stáde – Oslovení vychází z obrazu, podle kterého jsou lidé stádem, jehož pastýřem je Bůh (srov. Iz 41,14).

1. čtení:

Mdr 18,6-9

2. čtení:

Žid 11,1-2.8-19

Evangelium:

Lk 12,32-48

Srovnání:

Lk 22,29; 6,20;

Mt 6,19-21;

Mk 10,21;

Lk 18,22;

1 Tim 6,17-19;

Jak 5,1-3;

Ex 12,11;

Mt 25,1;

Ef 6,14;

1 Petr 1,13;

Mk 13,34-36;

Jan 13,4-5;

Mt 24,43-44;

1 Sol 5,2;

2 Petr 3,10;

Zj 3,3; 16,15;

Mt 24,45-51

dá království – Prosha Otčenáše o příchod Božího království (Lk 11,2) je doplněna tímto zaslíbením darování království.

v. 33: Varování před falešným zabezpečováním a zajišťováním se nelze zkratkovitě přenést na hospodářská a politická opatření, která jsou dnes nutná. Cílem těchto slov je uchránit jednotlivého věřícího před iluzí materiálního zabezpečení. Výzva odpovídá závěrečnému poučení z podobenství o boháči a stodolách: *Tak to dopadá s tím, kdo si hromadí poklady, ale není bohatý před Bohem* (Lk 12,21).

v. 34: Volba pokladu, který se stane předmětem hledání, nastává v srdci člověka, jež je centrem lidské vůle. Srdce je místem, kde se uskutečňují rozhodnutí, která pak zcela ovlivňují zaměření života.

v. 35: bedra přepásaná – Kdo je přepásán opaskem, je připraven k práci, službě, cestě. Přepásání se předepisuje i při velikonoční večeři, a tak ukazuje na pouť exodu.

vaše lampy ať hoří – Život učedníka, zažehnutý světlem jeho Pána, osvěcuje také druhé. Hořící lampa umožňuje činnost i v noci. Jedná se tedy o stálou připravenost – bez ohledu na jakýkoli časový okamžik.

v. 36: čekají na svého pána – Společným rysem obou podobenství je Pánova nepřítomnost. Podobenství chtějí poukázat na to, co mají služebníci činit během jeho nepřítomnosti.

až se vrátí ze svatby – Ježíšův pozemský život byl dobou svatby, jeho smrt je koncem svatebního veselí a začátkem manželského spojení. Toto spojení každodenně slavíme při eucharistii, kdy jsme spojeni se smrtí a vzkříšením našeho ženicha.

v. 37: Ježíš přebírá službu služebníků a jedná s nimi jako se svými pány. Nechá je zaujmout místo u stolu a obsluhuje je.

v. 41: Podobenství platí pro všechny, ale existují i služebníci, kteří mají zvláštní odpovědnost. Pán jim předal funkci vedení a správy vzhledem k spoluslužebníkům. Tento úkol nese s sebou zvláštní nebezpečí, a proto jsou obzvlášť voláni k odpovědnosti. Jsou pouze správci, nikoli právoplatnými pány.

v. 47-48: Tyto výroky se v Lukášově církvi týkají pravděpodobně spravedlivé kritiky církevních činitelů.

Neboj se malé stáde

V Lukášově evangeliu je verš, který nám, podle mého názoru, pomůže pochopit, jaký má být vnitřní postoj kněze povoláného k evangelizaci v sekularizované společnosti. Ježíš říká: „Neboj se, malé stáde! Neboť vašemu Otci se zalíbilo dát vám království“ (12,32).

Jaký je bezprostřední kontext? Lukáš poté, co vyprávěl podobenství o pošetilém boháči, který naplnil své stodoly a v noci byl překvapen smrtí, uvádí řadu povzbuzení, v nichž se opakovaně vrací myšlenka: nedělejte si starosti. Např. 12,22: „Nedělejte si starosti o svůj život, co budete jíst, ani o své tělo, do čeho se budete oblékat“, v. 25: „Kdo z vás si může svou starostlivostí prodloužit život i jen o chvíli?“ Tak ještě několikrát až k našemu verši 32, který začíná pobídkou: „Neboj se.“ (...) Kdosi říká, že biblických textů, které začínají výrazem: „Neboj se!“ je alespoň 366: na každý den v roce jeden a jeden navíc pro přestupné roky. Jde tedy o povzbuzení, které velmi leží Pánu na srdci. (...)

Výzva k odložení každého strachu je v Božím jednání s každým z nás trvalá. Přichází mi na mysl kniha Duchovních cvičení od mého učitele, sv. Ignáce z Loyoly, který v Pravidlech pro rozlišování duchů píše: „Je vlastní Bohu a jeho andělům, že se svými vnuknutími dávají pravou radost a duchovní útěchu, a zbavují každého smutku a rozrušení pocházejících od nepřítelů“ (č. 329).

Výraz: „malé stáde“ je užíván často k označení věřících. Např. u Jana 10 se Ježíš představuje jako dobrý pastýř svého stáde a v 21. kapitole Janově je Petr pověřen, aby pásal beránky a ovce. Ptám se: proč je toto stáde „malé“? Mohlo by se myslet, že je označeno jako malé, protože je na počátku, a následně se stane velkým. Mně se však zdá, že tento přívlastek označuje trvalou podmínku menšiny, která bude charakterizovat církev po staletí. Lukášův text působí vskutku dojmem, že Ježíš si byl vědom, že pravděpodobně málo učedníků ho bude následovat důsledně podle evangelia, přestože spása se nabízí všem. Neříká: „Neboj se, malé stáde, neboť se staneš

velkým“, ale „neboj se, neboť se zalíbilo Otci dát vám království.“ Toto je jisté poselství textu: není důležitý počet. Jakkoli je malý, důležité je, co se líbí Otci.

„Zalíbilo se vašemu Otci dát vám království.“ To je teologicky klíč textu. Výraz „zalíbilo se“ – řecky eudokesen – se vyskytuje v některých důležitých kontextech jako Lk 10,21: „V té chvíli (Ježíš) zajásal v Duchu svatém a řekl: ‚Velebím tě, Otče, Pane nebe a země, že když jsi tyto věci ukryl před moudrými a chytrými, odhalil jsi je maličkým. Ano, Otče, tak se ti zalíbilo‘.“ Slovo „zalíbilo se“ označuje něco, co náleží k Božímu plánu spásy. Můžeme tedy říci, že stáde, ačkoliv se cítí malým, má jistotu, že je zahrnuto v plánu spasitelné lásky Otce.

„Dát vám království.“ Co znamená „dát vám království?“ U Lukáše 8,10 to znamená „znát tajemství Božího království“, podobně u Marka 4,11: „Vám je dáno tajemství Božího království.“ Ždá se mi však, že nejasněji mluví v tomto smyslu Daniel 7,18: „Království se ujmou svatí Nejvyššího a budou mít království v držení až na věky, totiž až na věky věků.“ Nejedná se jednoduše o nějaké poznání, ale o dar království samotného. To nám připomíná Lukáše 22,29, kde Ježíš říká apoštolům shromážděným kolem něho k poslední večeři: „Odkazuji vám království, jako mně je odkázal můj Otec.“ A ještě Lukáš 17,20-21: „Když se ho farizeové zeptali, kdy přijde Boží království, odpověděl jim: ‚Boží království nepřichází tak, že by se to dalo pozorovat. Ani se nedá říci: ‚Hle, tady je!‘ nebo ‚tam je!‘ Neboť Boží království je mezi vámi.“

Malé stáde si má být jisto, že bude mít království v budoucnu a že je v království již nyní. Lukášův verš doporučuje strategii, kterou vyjádřím v několika následujících bodech:

1. Ať je nás málo či mnoho, musíme se svěřit Bohu a těšit se z jeho povolání a příslibu.
2. Musíme pohlížet s realismem na danou situaci, přijmout výzvy i úskalí, ale s nimi i prozřetelnostní příležitosti stavu malého stáde.
3. Je třeba opřít se o základní jistoty. Stav menšiny je skutečnost, nikoliv cíl. Cílem je, aby všichni lidé byli spaseni a dosáhli k poznání pravdy. Být menšinou není žádným dobrem a netěší nikoho, přesto však je součástí Božího plánu („Otcí se zalíbilo“).

Tento stav se musí proměnit v evangelizační úsilí. Ježíš vypráví podobenství o rozséváči, o kvasu a o malém stádcí, aby ukázal, že skutečnost menšiny zahrnuje prozřetelnostní důraz na poslání. Situace malého stáde je podmínkou chudoby, která zviditelňuje evangelní odpoutanost, a tak je podmínkou autentického rozlišování toho, co platí před Bohem.

Dále podporuje styl nezištnosti a čisté služby bez nároků.

Nakonec, podmínka menšiny nabízí příležitost pracovat společně s jinými lidmi dobré vůle, i na cizích iniciativách, nakolik je zaručena etika a bezpečí před instrumentalizací.

Jde tedy o to, uznat prozřetelnostní možnosti vlastní „malému stádcí“, objevit způsob, jak působit ve světě vycházející přitom ze situace menšiny. Žijíce proti proudu velké hodnoty – nezištnost, pokoru – vzbudí malé stáde v sekulární obci nostalgii po onom pravém humanismu, po němž všichni prahnou, protože k němu patří spolehlivost, důvěra, solidarita, jež jsou laickými protějšky víry, naděje a lásky. Tímto způsobem církev jako malé stáde může mít velký význam v dnešní demokratické společnosti.

Kardinál Carlo Maria Martini – promluva k českým a moravským kněžím Praha, 15. 4. 1999

Dnešní Ježíšova slova musíme vidět v konkrétních souvislostech, v jejichž rámci je sděluje. V tomto případě nám evangelista Lukáš ukazuje Ježíše, který kráčí se svými učedníky do Jeruzaléma, směřuje ke svému přechodu (pascha) od smrti ke vzkříšení, a na této cestě je vyučuje a svěruje jim to, co sám nosí v srdci, nejhlubší postoje své duše. Mezi těmito postoji je odstup od pozemských dober, důvěra v prozřetelnost nebeského Otce a vnitřní bdělost, aktivní horlivé očekávání Božího království. Pro Ježíše to je čekání na návrat do otcovského domu. Pro nás je to očekávání samotného Krista, který přijde, aby nás vzal s sebou tam, kde je sláva bez konce, jak to již učinil se svou matkou, nejsvětější Pannou Marií, kterou vzal s sebou do nebe.

Toto evangelium nám chce říci, že křesťanem je ten, kdo v sobě nese veliké touhy, hluboké přání: totiž setkat se s Pánem společně s bratřími, společníky na cestě. Toto všechno, co nám Ježíš říká, je shrnuto v jeho známém rčení: „Kde je váš poklad, tam bude i vaše srdce (Lk 12,34).“